

haanden fra Chr. V. Lovs Tid, da den var affusatorisk, gradvis er gaaet over til at blive inkvisitorisk. Denne Udvikling kulminerede i 1819, og vi staa endnu paa samme Standpunkt, den rene Inkvisition er gennemført med en Konsekvens som ikke i noget andet Land. Men saa har man ladet dette Anhang med Aktor og Defensor hænge ved, men det betyder ikke meget. I Militæretaten have de derimod frigjort sig for det, og de have levet lykkelig dermed, og ingen har tænkt paa at forandre det, indtil denne Ingeniør-sag kom op forrige Aar. Saa skal man nu paa en Gang være velgørende over for de værnepligtige, nu kommer man og vil vise, at man har Interesse for de Mænd, der blive forurettede af de militære Love, og det skal ske ved, at man faar en Forsvarer bestikket for dem. Det er det, jeg kalder, at det er hult i Ringen som en Elverpige. Der opnaas i Virkeligheden ikke andet, end at man giver det Skindet af, at det er en fornødt og betænkningssom Retspleje, men i Virkeligheden er det kun Inkvisitionsproces endog endnu i højere Grad end ved vore civile Domstole.

Saa vil jeg tillade mig at fremhæve, at naar man endelig vil følge Eksemplet fra den civile Kriminalproces, maa man dog virkelig gøre Skridtet fuldt ud, saa er det ikke nok, at man alene tager Defensor derfra, man maa ogsaa tage Aktor med. Selv om man ikke vilde tage en Procurator til at være Aktor, saa kunde man tage denne „Stabs-Gewaltiger“. (Steffen i en: Regiments-Gewaltiger!). Naa, Regiments-Gewaltiger. Denne kan man saa gøre til Aktor, thi Auditøren kan man vel for Skams Skyld ikke gøre til Aktor. Til Aktor kunde man jo tage en Kaptajn eller en Løjtnant og lade de anklagede faa en Procurator til Defensor. Men saaledes, som det her er gjort, er det ikke andet, end at man vil indføre noget, som skal smage lidt af den affusatoriske Proces. Men man gør det fuldstændig enbenet ved kun at tage Defensor, men glemme Aktor. Og hvad vil Følgen blive? Den vil naturligvis blive den, at Auditøren mod sin Vilje drives over til at indtage Stilling som Aktor. Jeg har omtalt det før; Auditøren ser sin Virksomhed i Sagen kritisere, maaste endog saa skarpt kritisere, og saa maatte han dog være mere end et Mennekte, om han ikke lededes til at tage Parti mod denne Defensor og de Argumenter, han fremkommer med og angriber ham med.

Man stiller saa Sagen saaledes, at naar Defensor har været fremme — han skal jo

ikke gøre andet, end, som det erede 9de kongevalgte Medlem sagde, fremlægge et Indlæg, men i øvrigt ikke sige et Ord, mundtlig Procedure skal der jo ikke være — saa opnaar han maaste at høre sit Indlæg blive læst op. Hvorfor Auditøren skal have den Ulejlighed at læse det op, naar Krigsrettens Medlemmer lige saa godt selv kunne læse det, forstaar jeg ikke. Altsaa, Defensor møder, fremlægger sit Indlæg, og hvis der kommer noget nyt frem, kan han tigge om en Anstand, som maaste bliver nægtet. Saa bliver han sat paa Døren, og efter som han ikke kan sige mere, optræder Auditøren som Aktor og har Dommernes Dre — disse Dommere, der endog saa, som det erede 10de kongevalgte Medlem bemærkede, fuldstændig ere voldgibne ham. Det kalder man en Retspleje, det kalder man en Garanti for den sigtede! Det skulde være noget, hvorfor vi nu, da vi jo i øvrigt ihærdig arbejde paa at faa vor Retspleje reformeret, skulde gaa ud af vor Vej for at sætte som Annæks til den militære kriminelle Retspleje, der i Virkeligheden ikke kan modtage en saadan Tilbygning, fordi den er grundet paa et ganske andet Princip, end der her er Tale om. Nej, naar et Forsvar skulde betyde noget, maatte det være ordnet som i den civile Retspleje — og som det utvivlsomt ogsaa er Meningen at indføre, naar vi faa Retsplejen reformeret — saa maatte den sigtede have Lov til fra første Færd at vælge sin Forsvarer, der kunde være til Stede ved alle Forhørene, og til, om ikke direkte at rette Spørgsmaal til Vidnerne ved Forundersøgelsen, saa dog at forlange, at Dommere skulde gøre det, og hvis han nægter det, have Lov til at begære en Kendelse, som han da paa en hurtig og bekvem Maade kunde appellere til overordnet Instans. Intet maatte da skjules for ham, men han maatte have Lejlighed til under Forundersøgelsen at faa frem det, der maaste ikke senere kan konstateres, fordi Vidnerne ere rejsle bort, og frem for alt maatte han, forinden man edsfæster Vidner, Skønsmænd etc., have Lejlighed til at fremkomme med Spørgsmaal og forlange nærmere Forklaring af dem. Han maatte saa naturligvis kunne staa lige over for den, der fungerer som Aktor, saaledes at han kunde svare paa det, der fremkom der, og Defensor skulde ikke, naar netop det kritiske Punkt kom, sættes paa Borten, og det overlades til Aktor at have Dommernes Dre og føre Sagen igennem.

Jeg begyndte med at sige, at det vel kun var Meningen, at Defensor skulde beskikkes, naar Forhøret var sluttet, og jeg ser ogsaa